

Hemträdgårdens guide till trädgårdsutbildningar

Trädgårdsintresset i landet är stort, men det råder brist på personer som vill utbilda sig inom trädgård. Ann-Marie Nilsson har för Hemträdgårdens räkning letat rätt på olika trädgårdsutbildningar i Sverige.

Text: ANNE-MARIE NILSSON

Vill du bli lycklig för en dag, läs en bok. Vill du bli lycklig för ett år, gift dig. Vill du bli lycklig för hela livet, bli trädgårdsmästare. Så lyder ett kinesiskt ordspråk.

Ja, vem skulle inte vilja bli trädgårdsmästare? Många drömmer innerst inne om att få ägna hela sin tid i växternas värld, men verkligheten är att alltför få utbildar sig inom trädgårdsyrkena i dag. Ungdomarna väljer bort gymnasiealternativet och de vuxna som vill omskola sig har kanske svårt att hitta utbildningar som passar. Det är en bekymmersam utveckling, för trädgårdskunniga personer behövs på alla områden, från grönyteskötsel till forskning om växtbiologi.

Branschorganisationen Trädgårdsanläggarna och Naturbrukets yrkesnämnd har länge önskat att fler YH- och vuxenutbildningar skulle få startas eftersom man tror att trädgårdsyrkena lockar fler vuxna än ungdomar. Enligt Göran Andersson, Trädgårdsanläggarna, har det sedan 2014 skapats några fler utbildningar och det ser lite ljusare ut, även om det finns mer att göra.

Få utbildar sig på högskolenivå

Men det är inte bara den praktiska trädgårdsutbildningen som haft problem att rekrytera elever. Man har även haft få sökande till hortonomprogrammet på SLU, Sveriges lantbruksuniversitet. Så här säger Anette Neldestam Larsson, kommunikationsansvarig på fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap vid SLU.

– Vi har de senaste åren varit bekymrade över att det inte är så många som söker till hortonomprogrammet, ett program som vi ser som mycket viktigt för oss på SLU och som vi tycker vore intressant för så många fler med naturvetenskapliga intressen som t ex miljöfrågor, växtskydd, växtförädling, näringsinnehåll i frukt och grönt, ut-

veckling av nya sorter och odlingsförhållanden. Vi har gjort olika insatser som t ex annonsering och utskick, men använder också Facebook och Instagram för att informera om vad en hortonom är. Glädjande nog har trenden vänt och 2015 kunde man fylla alla 20 platser på programmet!

Den här utbildningsguiden kanske kan vara till hjälp för dig som funderar på att lära dig det lyckliga yrket eller bara vill gå en kurs. Tänk på att:

– YH-utbildningar och arbetsmarknadsutbildningar är färskvara. Uppgifterna om de här trädgårdsutbildningarna gäller i de flesta fall det innevarande läsåret (2015–2016). Även gymnasie- och folkhögskolekurser kan tillkomma eller försvinna, så gå in på skolornas hemsidor och se vad som gäller för det kommande läsåret.

Guiden gör inte anspråk på att vara hundra procentigt täckande – gör gärna en egen sökning eller hör efter med Arbetsförmedlingen eller en studie- och yrkesvägledare för att få fler tips om utbildningar.

Gymnasier

På gymnasienivå kan du läsa Naturbruksprogrammet med inriktning Trädgård på följande gymnasieskolor:

Himmelstalundsgymnasiet i Norrköping. www.nbg.nu/se/himmelstalundsgymnasiet/

Munkagårdsgymnasiet i Tvååker. www.regionhalland.se/vara-skolor/munkagardsgymnasiet/

Uddevalla Gymnasieskola. <http://gymnasiet.uddevalla.se/>

Hvilan Utbildning i Åkarp. www.hvilanutbildning.se/

Naturbruksskolan Dingle. <http://naturbruk.nu/sv/Startsida/Skolorna/Dingle/Hem/>

Praktiska gymnasiet i Kungsbacka. <http://praktiska.se/kungsbacka/>

Praktiska gymnasiet i Nykvarn och Södertälje. <http://praktiska.se/nykvarn/>

Vackstanäsgymnasiet i Södertälje och Stockholm. <http://vackstanas.se/>

Tenhults naturbruksgymnasium i Jönköping. <http://rjl.se/Tenhultsnaturbruksgymnasium/>

Öknaskolan i Tystberga. <http://www.oknaskolan.se/>

Spånga gymnasium. <http://spanga-gymnasium.stockholm.se/>

Karolinaskolan i Fogdared, Höör. Skolan är speciellt utformad för ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. <http://www.fogdarod.se/>

Naturbruksprogrammet Trädgård finns också på andra gymnasier men endast som lärlingsutbildning.

Yrkeshögskolor

YH-utbildningar (Yrkeshögskolan) skapas då det finns ett efterfrågat behov av arbetskraft inom ett område. Cirka 90 procent får jobb efter utbildningen. YH-utbildningarna har ofta särskilda behörighetskrav som till exempel att du ska ha några års arbetslivserfarenhet inom branschen.

Munkagårds YH-utbildning i Tvååker: Urban gardener, en tvåårig trädgårdsutbildning som ställdes in 2015, men eventuellt ges 2016. Kursstart i februari. <http://www.regionhalland.se/sv/vara-skolor/munkagardsgymnasiet/>

Hvilans Utbildning mellan Malmö och Lund har för närvarande sju YH-utbildningar inom trädgård, bland andra Park & trädvård och Trädgårdsmästare – arbetsledare. www.hvilanutbildning.se/

Hermods YH, tvååriga trädgårdsutbildningar i Karlskrona och Ekerö, Stockholm. www.hermods.se/

Capellagården på Öland ger en YH-utbildning från och med 2016. Ekologisk Trädgårdsutbildning, ett år. www.capellagarden.se/

Dingle YH. Trädgårdsmästareutbildning inom utemiljöer, två år. <http://naturbruk.nu/sv/Startsida/Skolorna/Dingle/>

Yrkeshögskolan i Enköping. Trädgårdsmästareutbildning, två år. Terminerna startar i februari. <http://yh.enkoping.se/tradgardsmastarutbildning/>

Trädgårdsakademin. Utbildningsföretag som ger många olika kurser inom trädgård på distans. Har nu också en YH-utbildning: Arbetsledare – grönyteförvaltning, 1,5 år. <http://trga.se/>

Forslundagymnasiet i Umeå har en pågående YH-utbildning, Trädgårdsmästare. <http://www.skola.umea.se/forslundagymnasiet/>

Skillebyholm, Biodynamiskt utbildningscenter, Trädgårdsmästare, ekologi och entreprenörskap, två år. Kursen fick avslag 2015, men man söker tillstånd igen till 2016. <http://www.skillebyholm.com/>

Akademi Båstad Yrkeshögskola

Kvalificerad trädgårdsanläggare är en distanskurs på cirka ett år med träffar i Båstad och Stockholm. Arbetsledare – specialisering trädgård 1,5 år, även den på distans. <http://www.bastad.se/akademibastad/>

Universitet och Högskola

De kurser och program som ges på högskolor och universitet inom området trädgård och växter har ofta behörighetskravet att man läst det Naturvetenskapliga programmet på gymnasiet, eller motsvarande studier i något av naturvetenskapsämnena, men undantag från kraven kan ges.

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, har många kurser inom trädgård och växtbiologi. På SLU kan du också läsa följande program som alla ges i Alnarp, förutom landskapsarkitekt som även ges i Uppsala:

- Hortonomprogrammet, 300 hp,
- Trädgårdsingenjör inriktning design eller odling, 180 hp,
- Landskapsarkitekt, 300 hp
- Landskapsingenjör, 180 hp. www.slu.se/

Göteborgs universitet, Trädgårdens och landskapsvårdens hantverk, 180 hp. Programmet kan läsas med två inriktningar, trädgård eller landskap och är en yrkesinriktad utbildning utan krav på särskild behörighet. <http://science.gu.se/utbildning/program/tradgard-landskapsvard/>

Stockholms universitet, Trädgårdens biologi, 7,5 hp. www.su.se/

Högskolan i Gävle har flera fristående kurser från det som tidigare var Trädgårdsmästareprogrammet, till exempel Trädgårdsmästarkunskap, 30 hp. www.hig.se/

Folkhögskolor och vuxenutbildning

Färnebo folkhögskola, Småskalig ekologisk odling. 1 år, distans. <http://farnebo.se/>

Vårdinge By folkhögskola, Ekologisk odling 1 år, distans. <http://www.vardinge.fhsk.se/>

Mora folkhögskola, Certifieringskurs i Permakulturdesign, distans. <http://www.morafolkhogskola.se/>

Klarälvdalens folkhögskola i Sunne, Självhushållning, 35 v. <http://www.regionvarmland.se/folkhogskolor/klaralvdalens-folkhogskola/>

Dingle Naturbruksskola, Trädgård – Odling, 40 v, distans med träffar, samt en kurs i Trädgårdsanläggning. På samma webbadress finns också Naturbruksskolan Uddetorp, Trädgårdsutbildning, 40 v. <http://naturbruk.nu/sv/Startsida/Vuxenutbildning/>

Göinge utbildningscentrum, Trädgårdsutbildning med inriktning trädgårdsskötsel 40 v. <http://www.ostragoinge.se/guc/>

Göteborg Burgården, August Kobbs Gymnasium, Trädgårdsarbetare, 40 v. <http://goteborg.se/wps/portal/burgardenutbcentrum/>

Folkuniversitetet i Mölndal i samarbete med Gunnebo slott och trädgårdar. Trädgård och utemiljöer – grundutbildning, hela året med start 11 januari 2016.

Forslundagymnasiet i Umeå, VUX Trädgårdsutbildning grund, 42 v, samt en arbetsmarknadsutbildning inom trädgård, 40 v. <http://www.skola.umea.se/forslundagymnasiet/>

Skillebyholm Trädgårdsutbildning, Komvux, 40 v. <http://www.skillebyholm.com/>

Himmelstalundsgymnasiet i Norrköping, Grundkurs Trädgård, 1 år, och Grundkurs Trädgårdssäljare 1 år. <http://www.nbg.nu/se/himmelstalundsgymnasiet/vuxenutbildningar/>

Munkagårdsgymnasiets Vuxenutbildning. Trädgårdsanläggning och grönyteskötsel, 1100 gymnasiepoäng. www.regionhalland.se/vara-skolor/munkagardsgymnasiet/

Så till sist, för dig som inte direkt vill utbilda dig utan bara bilda dig: massor med trädgårdskurser hittar du på Kurser.se, adressen dit är <http://www.kurser.se/kurs/tradgard/>